

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3569]-7

F. Y. B. Com. Examination - 2009

CO-OPERATION

(Old 2004 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions :

- (1) Attempt **all** questions.*
 - (2) Figures to the right indicate full marks.*
 - (3) Answers should be precise and to the point.*
-
-

Q.1) Answer the following in 20 words each : (Any Ten)

[20]

- (1) State two objectives of Co-operative Society.
- (2) What do you mean by Equal Distribution of Surplus ?
- (3) Give two features of Co-operative Societies Act, 1904.
- (4) State two merits of Sole Proprietorship Firm.
- (5) State two advantages of Rural Co-operatives.
- (6) Define Public Company.
- (7) What do you mean by Strengths of Co-operative Movement ?
- (8) What is Co-operative Education ?
- (9) State two essential qualities of Leadership in Co-operation.
- (10) Give two names of Weaker Section's Co-operatives.
- (11) State two weaknesses of Co-operative Movement in India.
- (12) What do you mean by State Partnership ?
- (13) Give two names of Industrial Co-operatives.

[3569]-7

1

P.T.O.

Q.2) Answer the following in 50 words each : **(Any Two)** **[10]**

- (1) Explain the Scope of Co-operation.
- (2) Explain the causes of slow growth of Co-operative Movement in India before independence.
- (3) Give a brief account of Rural Non-credit Co-operatives.
- (4) Explain the role of Leadership in Co-operative Movement.

Q.3) Answer the following in 150 words each : **(Any Two)** **[20]**

- (1) Distinguish between Co-operative Firm and Partnership Firm.
- (2) Explain the role of Maharashtra Government in accelerating Co-operative Movement in the State.
- (3) Give a brief account of Origin of Co-operative Movement in India.
- (4) Write a note on Monopoly Cotton Procurement Scheme of Maharashtra.

Q.4) Answer the following in 300 words each : **(Any Two)** **[30]**

- (1) Explain in detail main principles of Co-operation.
- (2) Explain contribution of Co-operative Movement in the progress of Indian Rural Economy.
- (3) Evaluate the mechanism of Co-operative Education and Training in India.
- (4) State the weaknesses of Co-operative Movement in India and suggest measures to remove them.

Total No. of Questions : 4]

[Total No. of Printed Pages : 2

[3569]-7

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडवा.
- (2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावित.
- (4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी २० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही दहा) [20]

- (1) सहकारी संस्थेची दोन उद्दिष्टे सांगा.
- (2) 'अधिक्याचे समान वाटप' याचा तुम्हास काय अर्थबोध होतो ?
- (3) सहकारी संस्था कायदा, १९०४ची दोन वैशिष्ट्ये द्या.
- (4) एकल मालकी संस्थेचे दोन गुण सांगा.
- (5) ग्रामीण सहकारी संस्थाचे दोन गुण सांगा.
- (6) सार्वजनिक कंपनीची व्याख्या करा.
- (7) सहकारी चळवळीची बलस्थाने याचा तुम्हास काय अर्थबोध होतो ?
- (8) सहकारी शिक्षण म्हणजे काय ?
- (9) सहकारी नेतृत्वाचे दोन आवश्यक गुण सांगा.
- (10) दुर्बल घटकांच्या सहकारी संस्थांची दोन नांवे सांगा.
- (11) भारतातील सहकारी चळवळीच्या दोन उणीवा सांगा.
- (12) सरकारची भागीदारी याचा तुम्हास काय अर्थबोध होतो ?
- (13) औद्योगिक सहकारी संस्थांची दोन नांवे सांगा.

[3569]-7

3

P.T.O.

प्र.2) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी ५० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही दोन) [10]

- (1) सहकाराची व्याप्ती स्पष्ट करा.
- (2) स्वातंत्र्य पूर्व काळातील भारतातील सहकारी चळवळीच्या मंद वाढीची कारणे स्पष्ट करा.
- (3) ग्रामीण सहकारी बिगर पतपुरवठा संस्थांचा थोडक्यात आढावा घ्या.
- (4) सहकारी चळवळीतील नेतृत्वाची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.3) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी १५० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही दोन) [20]

- (1) सहकारी संस्था आणि भागीदारी संस्था यामधील फरक सांगा.
- (2) महाराष्ट्र सरकारची सहकारी चळवळीला राज्यात चालना देण्यामधील भूमिका स्पष्ट करा.
- (3) भारतातील सहकारी चळवळीच्या उदयाचा थोडक्यात आढावा घ्या.
- (4) महाराष्ट्राची एकाधिकार कापूस योजना यावर टीप लिहा.

प्र.4) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी ३०० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही दोन) [30]

- (1) सहकाराची मुख्य तत्त्वे सविस्तर स्पष्ट करा.
- (2) भारतीय ग्रामीण अर्थव्यवस्थेच्या प्रगतीमधील सहकारी चळवळीचे योगदान स्पष्ट करा.
- (3) भारतातील सहकारी शिक्षण व प्रशिक्षण व्यवस्थेचे मूल्यमापन करा.
- (4) भारतातील सहकारी चळवळीच्या उणीवा सांगा. त्या कमी करण्यासाठी उपाय सूचवा.